

SUOMEN YLIOPIILASKUNTIEN LIITTO
NATIONAL UNION OF UNIVERSITY STUDENTS IN FINLAND
FINLANDS STUDENTKÅRERS FÖRBUND

Hyväksytty liittokokouksessa 18.-19.11.2016

SYL

Opiskelijat paremman huomisen puolesta

Suomen ylioppilaskuntien liiton poliittinen linjapaperi

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
Lapinrinne 2, 00180 Helsinki
sähköposti: syl@syl.fi
Y-tunnus: 0202339-65

Sisällys

Johdanto.....	1
Arvot	2
Yhteiskunta.....	3
Suomalainen hyvinvointivaltio	3
Hyvinvointivaltion turvaverkot.....	4
Nykyajan työelämä.....	5
Opiskelijan kunta, elävä kunta	7
Yliopisto.....	9
Suomalainen sivistysyliopisto.....	9
Koulutuspolku ja koulutuksellinen tasa-arvo.....	10
Opiskelijakeskeinen oppiminen ja opiskelukyky.....	12
Korkeakoulujärjestelmä ja tutkinnot.....	14
Ylioppilas.....	17
Opiskelijan järkevä toimeentulo	17
Opiskelijaruokailu ja ateriatuki.....	18
Laadukasta ja kohtuuhintaista opiskelija-asumista.....	19
Opiskeluterveydenhuolto ja YTHS	20

1 Johdanto

2 Suomen ylioppilaskuntien liitto tekee poliittista vaikuttamistyötä opiskelijoiden, suomalaisen
3 yhteiskunnan ja paremman maailman hyväksi. Tämä asiakirja määrittelee SYL:n toiminnan
4 suunnan, joka syntyy liiton arvoista. SYL:n tavoitteena on olla sivistyksen puolustaja,
5 edelläkävijä, sekä kansainvälisen ja yhdenvertaisen maailman rakentaja. Linjapaperi sitoo
6 liiton hallituksen ja työntekijöiden työtä.

7
8 SYL:n vaikuttamistyön kannalta olennaisimmat asiat ovat ryhmiteltyinä kolmeen teemaan:
9 *yliopisto, yhteiskunta ja ylioppilas*. Jokaisen osion aluksi kuvataan, mihin SYL:n vaikuttamistyöllä
10 pyritään. Ihannetilän lisäksi linjapaperissa on määritelty konkreettisia edunvalvonnallisia
11 tavoitteita, jotka toteuttamalla päästään lähemmäs tuota ihannetta.

12
13 Linjapaperi on voimassa toistaiseksi, ja sitä voidaan muuttaa liittokokouksessa joko hallituksen
14 tai jäsenjärjestöjen esityksestä. Ihannetilän kuvaus on tarkoitettu kestäväksi ja pitkäaikaiseksi
15 tavoitetilaksi. Edunvalvonnalliset tavoitteet puolestaan elävät ajassa, joten niitä päivitetään
16 poliittisen tilanteen niin vaatiessa.

17
18 Sen lisäksi, että linjapaperi ohjaa strategisesti ylioppilaskuntien ja SYL:n muodostaman
19 ylioppilasliikkeen edunvalvontatyötä, on se myös määritelmä meistä itsestämme.
20 Opiskelijoiden tulee vahvistaa asemaansa tulevaisuuden Suomen
21 rakentajina. Ylioppilasliikkeellä tulee olla jatkuva valmius kehittyä itse, jotta se voi kehittää
22 ympärillä olevaa maailmaa. Ylioppilaskuntien ja SYL:n tavoitteena on päästä lähemmäs
23 opiskelijaa ja toimia opiskelijoiden puolesta, jotta opiskelijat voisivat rakentaa parempaa
24 huomista opintojensa aikana ja valmistuttuaan.

25

Arvot

26

SYL:lle tärkeimpiä asioita ovat sivistys, edelläkävijyys, kansainvälisyys ja yhdenvertaisuus.

27

Nämä arvot muodostavat toiminnallemme vankan pohjan, jolle sekä päivittäinen työ ja

28

päätöksenteko että pidemmän aikavälin edunvalvontatyö perustuvat.

29

30

SYL on

31

- intohimoinen **sivistyksen** puolestapuhuja.

32

Sivistys on avarakatseisuutta sekä taitoa kuunnella, luoda, oppia ja ymmärtää.

33

Koulutus ja opiskelijoiden toiminta ovat olennainen osa jatkuvasti elävää sivistyksen

34

ihannetta.

35

- rohkea **edelläkävijä**.

36

○ Edelläkävijyys on vanhan haastamista ja uuden luomista. Opiskelijat rakentavat

37

ennakkoluulottomasti parempaa huomista.

38

- laaja-alaisen **kansainvälisyyden** edistäjä.

39

○ Akateemisessa yhteisössä ihmiset kohtaavat yli rajojen. Aito kansainvälisyys

40

edellyttää yhteiskunnalta monimuotoisuutta ja syrjimätöntä kulttuurien

41

kohtaamista.

42

- **yhdenvertaisuuden** puolustaja.

43

○ Yhdenvertaisuus on vahvan ja hyvinvoivan yhteiskunnan perusta. Kaikilla tulee

44

olla yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet toteuttaa itseään ja vaikuttaa

45

yhteisönsä asioihin kykyjensä mukaan ja taustoistaan riippumatta. SYL on täten

46

feministinen järjestö.

47

Yhteiskunta

48

Suomalainen hyvinvointivaltio

49 Suomalainen hyvinvointivaltio perustuu laajaan, kaikki kansalaiset kattavaan
50 sosiaalivakuutukseen ja julkisrahoitteisiin hyvinvointipalveluihin, jotka suojaavat ja tukevat
51 kansalaisia elämäntilanteiden muutosten, kuten työttömyyden, perheellistymisen, sairauden
52 tai muun äkillisen muutoksen aikana. Kenenkään hyvinvointi tai toimeentulo ei saa olla
53 riippuvaista hyväntekeväisyydestä, vaan hyvinvointivaltion palvelut ja tulonsiirrot tulee
54 rahoittaa ensisijaisesti verotuksella ja yleisillä vakuutusmaksuilla.

55

56 Verotusjärjestelmän tulee olla sosiaalisesti oikeudenmukainen, kattava ja tuloeroja tasaava.
57 Korkeakoulutuksesta eniten taloudellisesti hyötyvät osallistuvat hyvinvointivaltion
58 rahoitukseen progressiivisen verotuksen kautta. Verotuksen sekä yritys- ja energiatukien
59 täytyy ohjata sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristön kannalta kestäväan tuotantoon ja
60 kulutukseen. Harmaan talouden ja veronkierron torjuntaan tulee kohdistaa riittävät resurssit
61 ja aggressiivista verosuunnittelua kaitsea lainsäädännöllisin toimin. Suomen on oltava
62 eturintamassa edistämässä globaalia vastuunkantoa ja kehitysyhteistyötä. Suomen
63 kehitysyhteistyörahoitus on nostettava 0,7 %:iin bruttokansantuotteesta. Suomen tulee
64 toteuttaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, joista linjataan Agenda 2030 -
65 päätöslauselmassa. Suomen tulee sitoutua ilmastolain tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja
66 huomattaviin päästövähennyksiin.

67

68 Yhteiskunnan on oltava kaikesta syrjinnästä vapaa ja edistettävä yhdenvertaisuutta. Rasismia
69 tai epätasa-arvoa ei voida hyväksyä ja niihin tulee puuttua aktiivisesti. Yhdenvertaista
70 yhteiskuntaa rakennetaan tiedostamalla normit ja rakenteet, jotka vaikuttavat ihmisten
71 toimintaan. Ihmisillä on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet toteuttaa itseään riippumatta
72 etnisestä, sosioekonomisesta ja henkilökohtaisesta taustasta, vakaumuksesta, fyysisestä tai
73 psyykkisestä toimintakyvystä sekä sukupuolesta ja seksuaalisesta suuntautumisesta.

74

75 Kansainvälisyyttä ja kulttuurien monimuotoisuutta on arvostettava keskeisinä tekijöinä
76 suomalaisessa hyvinvointivaltiossa. Suomella ei ole varaa sulkea rajojaan kansainvälisiltä
77 osaajilta, vaan heidän asettumistaan Suomeen on edistettävä.

78

79 Suomen tulee olla aktiivinen Euroopan unionissa. Eurooppalaiset arvot, kuten vapaa liikkuvuus
80 ja oikeusvaltioperiaate, ovat keskeisiä identiteettimme kannalta. Euroopan Unionin tulee
81 kantaa vastuunsa turvapaikanhakijoiden määrän lisääntyessä ja panostaa unionin laajuisen
82 tehokkaan vastaanottojärjestelmän ja kotoutumisen kehittämiseen. Euroopan unionin tulee
83 olla edelläkävijä kansainvälisessä ilmastopolitiikassa. Suomi vaikuttaa aktiivisesti Euroopan
84 unionissa tehtävään sosiaali- ja koulutuspolitiikkaan. Toimivallan näillä aihealueilla tulee
85 ensisijaisesti säilyä jäsenvaltioilla läheisyysperiaatteen mukaisesti. EU-instituutioiden

86 tärkeänä roolina on edistää koulutusta perusoikeutena ja julkisena hyödykkeenä. SYL tekee
87 EU-edunvalvontaa sekä itsenäisesti että yhteistyössä European Students' Unionin ja muiden
88 sidosryhmien kanssa.
89

90 Hyvinvointivaltion turvaverkot

91 Sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden on oltava yhteiskuntapolitiikan keskiössä:
92 hyvinvointivaltiomme oikeutus perustuu siihen, että jokainen sukupolvi voi luottaa
93 hyvinvointivaltion vakuutukseen riskien varalta. Vakuutuksen taso ja laajuus eivät voi olla
94 kytköksissä lyhyen aikavälin taloudellisiin suhdanteisiin, eikä yhden sukupolven
95 vakuuttaminen saa heikentää muiden sukupolvien asemaa.

96
97 Kansalaisen aktiivisuus tulee ymmärtää laajemmin kuin vain palkkatyöhön osallistumisena, ja
98 kaikkea yhteiskuntaa hyödyttävää toimintaa on arvostettava. Sosiaaliturvajärjestelmän
99 perustana tulisi olla yksilökohtainen, vastikkeeton, yksinkertainen ja ihmisarvoiseen elämään
100 riittävä perustulo. Perustulojärjestelmä mahdollistaisi itsensä kehittämisen, opiskelun,
101 työnteon, yrittämisen ja perhe-elämän sujuvan yhteensovittamisen.

102
103 Tulevaisuuden työelämässä ihmisen on voitava liikkua joustavasti palkkatyön, opiskelun,
104 yrittäjyyden ja työttömyyden välillä. Perustulojärjestelmän lisäksi kasvaa näin ollen jatkossa
105 tarve työttömyysvakuutukselle. Kaikilla kansalaisilla tulisikin olla oikeus ansiosidonnaiseen
106 työttömyysturvaan etuuden työssäoloehdon täytettyään. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan
107 ja perusturvaetuuksien välillä ei pidä olla korotuskytköstä.

108
109 Eläkejärjestelmän on turvattava riittävä toimeentulo. Eläkeiän on oltava sidoksissa elinajan
110 odotteen kehittymiseen, mutta todellisen eläköitymisiän nostamiseksi ja työurien
111 pidentämiseksi tarvitaan kuitenkin toimia koko työuran ajalle. Eläkeikiä tarkastellaan
112 alakohtaisesti työn fyysinen ja henkinen kuormittavuus huomioon ottaen. Samalla tulee pitää
113 huolta, että eläkejärjestelmä säilyy yksinkertaisena ja yhdenvertaisena sekä siitä, että se
114 kannustaa työurien pidentämiseen kaikilla aloilla. Väestörakenteen muutos aiheuttaa
115 eläkejärjestelmään paineita, joihin on reagoitava eri sukupolvia oikeudenmukaisesti
116 kohtelevalla tavalla. Kestävää järjestelmää ei voida rakentaa nuorten sukupolvien
117 kustannuksella.

118
119 Perhevapaiden tulisi jakautua tasaisesti vanhempien välillä. Vanhemmuuden kustannukset on
120 oikeudenmukaista jakaa kaikkien työnantajien kesken. Kannustetaan vanhempia palaamaan
121 nykyistä varhaisemmin takaisin työelämään parantamalla osa-aikatyön mahdollisuuksia,
122 pienentämällä päivähoiton ryhmäkokoja ja kasvattamalla työntekijämäärää.

123 Vaikuttamistavoitteita:

- 124 • Sosiaaliturvan tulee perustua perustuloon, joka mahdollistaa opiskelun, itsensä
- 125 kehittämisen, työntöön ja yrittämisen sujuvan yhteensovittamisen.
- 126 • Työttömänä tulee saada opiskella rajoituksetta, jos henkilö voi opiskelun ohessa hakea
- 127 ja on valmis vastaanottamaan työtä.
- 128 • Eläkkeen karttumisikä tulee poistaa ja vanhuuseläkkeen karttua ensimmäisestä
- 129 työsuhteesta alkaen.
- 130 • Äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaajärjestelmä tulee yhdistää uudeksi
- 131 vanhempainvapaaksi, joka koostuu siten, että 2/3 vanhempainvapaasta jaetaan
- 132 huoltajien kesken tasan, ja 1/3 jää vapaasti huoltajien välillä sovittavaksi.
- 133 • Nykyinen kotihoidontuki tulee kohdentaa huoltajille tasaisesti.
- 134 • Vanhemmuuden kustannukset tulee jakaa tasan kaikkien työntantajien kesken.
- 135

136 Nykyajan työelämä

137 Työelämä edellyttää jatkuvaa oppimista. Hyvä työ on innostavaa, merkityksellistä ja joustavaa.

138 Työelämässä on tärkeää yhtäältä jatkuvasti kehittää asiantuntemusta ja toisaalta kasvaa

139 työtovereina ja aktiivisina kansalaisina. Korkeakoulututkinnon tulee tarjota hyvät eväät

140 molempiin, ja korkeakoulutuksen arvo työelämässä tulee tunnustaa.

141

142 Sukupuolten palkkatasa-arvo on työelämän keskeinen tasa-arvokysymys. Tasa-arvoinen

143 palkkaus kuuluu oikeudenmukaisen, laadukkaan ja tuottavan työelämän perusedellytyksiin.

144 Yhdenvertaisen työelämän toteutuminen vaatii työntantajilta yhdenvertaisuuslain

145 syrjintäperusteiden huomioimista kaikissa työsuhteissa ja esimerkiksi työharjoitteluissa koko

146 työsuhteen keston ajan. Palkattomat harjoittelut eivät edistä oikeudenmukaista työelämää.

147

148 Työuran on katsottava alkavan ensimmäisestä työsuhteesta, eikä vasta valmistumisen jälkeen.

149 Opintojen ja työelämän yhdistämisen tulee olla sujuvaa. Työntekijöillä on oltava yhtä vahva

150 irtisanomissuoja iästä riippumatta, ja erityisesti opiskelijoiden ja muiden heikossa

151 neuvotteluasemassa olevien asemaa tulee vahvistaa lainsäädännön keinoin. Myös sellaisissa

152 työsuhteissa, joissa ei ole määritelty minimityötuntimäärää, tulee olla oikeus

153 työttömyyden turvaetuuksiin ja palkalliseen sairauslomaan sekä mahdollisuus ottaa tarvittaessa

154 vastaan muuta työtä.

155

156 Työkulttuurin merkitys työurien laatuun ja pituuteen on kiistaton. Työkulttuurin tulee edistää

157 työssä jaksamista, hyvinvointia, työyhteisötaitoja ja luovuutta sekä kannustaa hyvään

158 johtajuuteen. Työt pitää järjestää niin työntekijän kuin työnantajan tarpeet ja edellytykset

159 huomioiden. Työntantajien ja työntekijöiden on molempien tunnettava vastuunsa ja

160 velvollisuutensa sekä huolehdittava omalta osaltaan työlainsäädännön ja työsuojelun

161 toteutumisesta. Epäsäännöllisen työn tekemisen ja teettämisen yleistymisen pitää huomioida

162 sosiaali- ja työlainsäädännössä. Sosiaaliturvan jäykkyys ei saa estää mahdollisuutta sivistyä,

163 luoda uutta ja yrittää läpi elämän. Työehtosopimusten on toisaalta huomioitava
164 epätyypillisissä työsuhteissa työskentelevien tarpeet.

165
166 Yliopistojen tulee tukea aktiivisesti monipuolista opiskelijayrittäjyyttä kasvuyrityksistä
167 yhteiskunnallisiin yrityksiin. Halukkaille tulee tarjota käytännön yrittäjyyskoulutusta ja
168 opinnoissa tulee olla riittävästi tilaa verkostoitumiselle, kokeilemiselle ja yhteiskunnalliselle
169 aktiivisuudelle.

170
171 Suomessa opiskelevien kansainvälisten opiskelijoiden arjesta tulee tehdä mahdollisimman
172 sujuvaa ja esteitä heidän työllistymiselleen tulee poistaa. Oleskelulupakäytäntöjen tulee
173 mahdollistaa joustava siirtyminen opiskelun, työelämän ja yrittäjyyden välillä. On Suomen
174 etu, että mahdollisimman moni tutkinnon suorittaneista kansainvälisistä opiskelijoista
175 työllistyy Suomeen valmistuttuaan. Korkeakoulututkinnon Suomessa suorittaneiden
176 oleskelulupaa tulee pidentää ja Suomen kansalaisuuden saamista helpottaa. Tärkeään
177 kielitaidon kehittämiseen on oltava tarjolla riittävästi mahdollisuuksia, eikä tehtävän yleisen
178 kielitasovaatimuksen ylittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa pidä edellyttää.

179 Kansainvälisten opiskelijoiden on saatava opintojen yhteydessä suomalaisessa työelämässä
180 tarvittavia verkostoitumis- ja työelämätaitoja sekä mahdollisuudet tutustua suomalaisiin
181 työnantajiin ja työnhakukulttuuriin. Riittävät palkalliset harjoittelut sekä työelämävierailut
182 ovat kansainvälisille opiskelijoille keskeinen keino integroitua ja tutustua suomalaiseen
183 työelämään.

184
185 Osatyökykyisten työpanosta tulee arvostaa työelämää ja yhteiskuntaa hyödyttävänä siinä
186 missä täysipäiväisesti työskentelevien työpanostakin. Osa-aikatyöhön kykeneville tulee olla
187 tarjolla heidän työkapasiteettiaan vastaavia tehtäviä ja ajatusta täysipäiväisestä työstä ainoana
188 työnteon muotona tulee avartaa. Osapäivätyön mahdollistaminen tukee myös tavoitetta
189 pidentää työuria keskeltä.

190

191 Vaikuttamistavoitteita:

- 192 • Opintojen aikainen työssäkäynti on otettava huomioon netto-opiskeluaikaa
193 laskettaessa.
- 194 • Kaikille yliopisto-opiskelijoille on tarjottava laadukkaat urapalvelut.
- 195 • Valmiuksia yrityksen perustamiseen tulee edistää yliopistoissa riittävällä
196 koulutustarjonnalla.
- 197 • Harjoittelun tavoitteiden tulee olla opiskelijalle selvät ja harjoittelusta täytyy saada
198 palkkaa, palautetta sekä jatkuvaa ohjausta oppimisen tueksi.
- 199 • Suomessa korkeakoulututkinnon suorittaneille tulee tarjota kahden vuoden
200 oleskeluaika työn löytämiseksi
- 201 • Kansainvälisille opiskelijoille on tarjottava riittävästi suomen tai ruotsin kielten kurseja,
202 jotka valmistavat peruskielitaidon lisäksi myös työelämään.

- 203
- 204
- 205
- 206
- 207
- 208
- 209
- Nimetöntä työnhakua tulee lisätä rekrytoinneissa etenkin kansainvälisten opiskelijoiden, maahanmuuttajien ja kaikkien sukupuolten tasa-arvoisen kohtelun varmistamiseksi.
  - Opiskelijajärjestö- ja ylioppilaskuntatoiminta tulee tunnustaa kaikissa yliopistoissa osaamisen kehittämistä tukevaksi toiminnaksi. Opiskelijajärjestötoiminnasta tulee saada opintopisteitä.

210 Opiskelijan kunta, elävä kunta

211

212 Kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa tulee panostaa elävään kaupunkikuvaan, yhteiseen
213 vapaaseen kaupunkitilaan, monimuotoisten luonto- ja ympäristökohteiden ylläpitämiseen ja
214 kehittämiseen, kaupunginosien eriarvoisuuden vähentämiseen ja viihtyvyyteen. Kuntien tulee
215 tavoitella kunnianhimoisesti hiilineutraaliutta, jätteiden vähentämistä ja globaalisti kestäväää
216 kulutusta. Kuntien tulee panostaa sivistykseen, koulutukseen ja kulttuuriin. Opiskelijat ovat
217 merkittävä ja tunnustettu osallistujajoukko kuntien päätöksenteossa sekä
218 kaupunkiyhteisössä. Ylioppilaskunnat kannustavat jäseniään osallistumaan kunnalliseen
219 päätöksentekoon. Kuntien tulee tehdä tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen sekä
220 elinkeinoelämän kanssa nuorten työllistymistä edistääkseen.

221

222 Joukkoliikenne sekä kävely ja pyöräily ovat tiheästi asutulla kaupunkialueella ensisijaisia
223 liikkumisen tapoja. Joukkoliikenteen tulee olla edullista kaikissa elämäntilanteissa ja sen tulee
224 mahdollistaa opiskelijan matkustaminen sekä opiskelupaikkakunnan sisällä että opiskelu- ja
225 kotipaikkakunnan välillä. Julkisen liikenteen palveluita on oltava saatavilla kaikkialla Suomessa
226 opiskelijalle kohtuulliseen hintaan. Tiheästi asutuissa kunnissa tulee laatia
227 pyöräilynedistämishjelma, jossa edistetään turvallista pyöräilykulttuuria esimerkiksi
228 pyöräkaistojen-, -parkkien ja -taskujen sekä kaupunkipyörien avulla.

229

230 Ylioppilaskuntien on kehityttävä vahvoina maakunnallisina vaikuttajina.
231 Maakuntauudistuksessa pitää huomioida etenkin opiskelijoiden erityistarpeet
232 joukkoliikenteen, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä sosiaali- ja terveystalveluiden ja Kelan
233 palveluiden käyttäjinä. Uudistuksessa tulisi panostaa valtakunnallisesti yhtenäisiin,
234 helppokäyttöisiin sähköisiin palveluihin, joiden kautta asiointi ja maakunnallisiin asioihin
235 vaikuttaminen on kaikille mahdollista ja saavutettavaa.

236

237 Vaikuttamistavoitteita:

- 238
- 239
- 240
- 241
- Perheellisille opiskelijoille tulee tarjota joustavia, osa-aikaisia päivähoitopalveluita opiskelun mahdollistamiseksi.
  - Yliopistokaupungeissa ylioppilaskunnat pääsevät osallistumaan kuntien päätöksenteon valmisteluun.

- 242 • Joukkoliikenne on kohtuuhintaista, ja sitä pitää kehittää opiskelijoiden
243 liikkumistarpeiden mukaan.
- 244 • Yliopistokaupungeissa tulee laatia pyöräilynedistämishjelmat.
- 245 • Kuntien palveluissa tulee varmistaa asiakkaiden kannalta riittävä ja
246 tarkoituksenmukainen kielitaito.
- 247 • Virastopalveluiden on oltava helposti saatavilla myös kansainvälisille opiskelijoille ja
248 maahanmuuttajille, ja kansainväliset opiskelijat ja maahanmuuttajat tietävät, mikä taho
249 järjestää mitäänkin palvelua.
- 250 • Kuntien tulee tarjota tarpeeksi latinalaisten aakkosten ja suomen tai ruotsin kielen
251 opetusta, jotta pakolaiset ja maahanmuuttajat voivat hakeutua koulutuksen piiriin.
- 252 • Kaikilla on oikeus laadukkaisiin ja nykyaikaisiin kirjastopalveluihin riippumatta
253 asuinkunnasta.
- 254 • Kaikissa yliopistokaupungeissa on voimassa 50 % opiskelija-alennus joukkoliikenteessä
255 kaikille opiskelijoille iästä riippumatta

Yliopisto

257 Suomalainen sivistysyliopisto

258 Yliopisto on autonominen, yhteiskunnassa toimiva instituutio, jonka tehtävänä on edistää
259 vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa
260 opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita aktiivisiksi ihmiskunnan jäseniksi. Yliopisto on kiinteä osa
261 yhteiskuntaa. Tutkimuksen ja opetuksen tulee olla vapaata ideologisesta, poliittisesta,
262 uskonnollisesta ja taloudellisesta vallasta. Yliopiston, tieteen, taiteen ja riippumattoman
263 tutkimuksen tarkoitus on kehittää ihmiskuntaa. On tärkeää, että yliopistot ja akateeminen
264 yhteisö käyvät aktiivista ja kriittistä vuoropuhelua ympäröivän yhteiskunnan kanssa.
265 Suomalainen tiede- ja taideyhteisö on kansainvälinen ja edistää rajat ylittävää
266 yhteiskunnallista vuoropuhelua. Yliopistoyhteisön on tunnettava globaali vastuunsa ja
267 edistettävä kestävä ja oikeudenmukaista maailmaa. Yliopistojen tulee sitoutua eettiseen
268 sijoitustoimintaan ja olemaan sijoittamatta fossiilienergiayhtiöihin, ase- tai
269 tupakkateollisuuteen tai laittomasti miehityillä alueilla toimiviin yhtiöihin. Nykyiset
270 sijoitukset edellä mainituista sijoituksista tulee vetää pois kohtuullisen siirtymäajan puitteissa.

271
272 Suomalaisen vapaan sivistysvaltion täytyy turvata yliopistojen autonomia ja tieteen ja taiteen
273 vapaus. Yliopistojen rahoituksen on tultava jatkossakin suurimmaksi osaksi valtiolta
274 perusrahoituksen muodossa. Yliopistot eivät saa olla riippuvaisia yksityisestä vastikkeellisesta
275 rahoituksesta. Tutkintoon johtavan korkeakoulutuksen Suomessa on oltava opiskelijalle
276 maksutonta kansallisuudesta riippumatta. Yliopistojen rahoitusta ohjaa valtakunnallinen
277 rahoitusmalli, jonka on oltava ennustettava, läpinäkyvä ja palkittava yliopistoja esimerkiksi
278 koulutuksen laadusta, laadullisesta työllistymisestä, tutkimuksen vaikuttavuudesta ja
279 korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä, korkeakoulujen välisestä yhteistyöstä sekä
280 kansainvälistymisestä. Yliopistot toteuttavat lainsäädännöllistä tehtäväänsä omien
281 strategioidensa ja profiilinsa pohjalta. Profiloituminen tapahtuu yliopistojen autonomiaa
282 kunnioittaen. Yliopistojen rahoitusmalli ja valtiolliset tutkimusrahoituksen kanavat tukevat
283 tasapuolisesti eri tieteenaloja. Rahoitusmallin pitää sisältää määrällisten lisäksi laadullisia
284 mittareita, kuten opiskelijapalautte, jonka prosentuaalista osuutta tulisi nostaa
285 rahoitusmallissa.

286
287 Suomalaisessa tiede- ja innovaatiopolitiikassa tulee ymmärtää tieteen monipuolisuuden
288 merkitys laadukkaalle perustutkimukselle ja sitä kautta myös soveltavalle tutkimukselle ja
289 innovaatioiden synnylle. Korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa tulee tehdä pitkäjänteisesti.

290
291 Opiskelijat ja henkilökunta ovat osa akateemista yhteisöä taustastaan riippumatta ja ovat
292 edustettuina yliopiston hallinnossa sen kaikilla tasoilla ja päätöksenteon prosessien kaikissa
293 vaiheissa. Yliopistojen hallinnon on oltava läpinäkyvää, osallistavaa ja johdonmukaista, ja
294 hallinnon julkisuusperiaatteiden tulee koskea myös yliopistojen erilaisia toimia. Kaikki

295 akateemisen yhteisön jäsenet osallistuvat yliopiston kehittämiseen ja kaikkia ryhmiä
296 kohdellaan tasapuolisesti.

297

298 Yliopisto-opiskelijat kuuluvat itsehallinnollisiin ylioppilaskuntiin, joilla on tärkeä rooli
299 yliopistossa ja ympäröivässä yhteiskunnassa. Globaalin vastuun kanto kuuluu
300 ylioppilaskuntien tehtävään ja valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja
301 kriittiseen kansalaisuuteen. Ylioppilasliikkeen keskeisinä toimintaperiaatteina ovat
302 kansainvälisyys ja osallistavuus, mikä tarkoittaa kansainvälisten opiskelijoiden täysimääräistä
303 osallistumismahdollisuutta SYL:n toimintaan sekä hyvien käytänteiden levittämistä
304 kansainvälisten opiskelijoiden osallistamiseksi ylioppilaskunnissa.

305

306 Vaikuttamistavoitteita:

- 307 • Opiskelijoiden tulee olla edustettuina jokaisen yliopiston hallituksessa sekä hallinnon
308 alemmilla tasoilla.
- 309 • Yliopistoyhteisön kansainvälisten jäsenten on voitava osallistua yliopiston hallintoon.
310 Ylioppilaskunnan kansainvälisten jäsenten on voitava osallistua ylioppilaskunnan
311 kaikkiin päättäviin elimiin.
- 312 • Korkeakoulututkintojen osaamistavoitteisiin kuuluu globaalin vastuun ja kestävän
313 kehityksen ymmärtäminen.
- 314 • Julkisesti rahoitetun tutkimuksen, opetusmateriaalin sekä hallintoasiakirjojen tulee olla
315 julkisia.
- 316 • Yliopistojen johdon valinta tehdään julkisuusperiaatetta noudattaen.

317 Koulutuspolku ja koulutuksellinen tasa-arvo

318 Suomalainen koulutusjärjestelmä tulee hahmottaa kokonaisuutena, varhaiskasvatuksesta
319 aina työuran aikaiseen täydennyskoulutukseen asti. Tämä tarkoittaa, että elinikäinen
320 oppiminen on tunnustettava keskeisenä osana nykyaikaista hyvinvointiyhteiskuntaa.
321 Yhteiskunnan on läpi elämän taattava yksilölle edellytykset hankkia sellaiset tiedot ja taidot,
322 joita työmarkkinoille osallistuminen ja aktiivinen kansalaisuus vaativat. Myös tutkinnon
323 jälkeisen koulutuksen tulee olla saavutettavaa eri taustoista tuleville ja eri elämäntilanteessa
324 oleville ihmisille. Elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tulee olla saavutettavissa aikuisiällä
325 taustaan ja sosioekonomiseen asemaan katsomatta.

326

327 Koulutuksella on edistettävä nykyistä paremmin sosiaalista liikkuvuutta. Vanhempien ja
328 sukulaisten sosioekonomisen aseman, varallisuuden ja koulutustaustan sekä muiden
329 ulkopuolisten tekijöiden, kuten asuinalueen ja ympäristön vaikutusta koulutukseen
330 hakeutumiseen on pienennettävä. Suomessa lapsella tulee olla subjektiivinen oikeus
331 maksuttomaan, laadukkaaseen ja joustavaan varhaiskasvatukseen. Päivähoitopaikkoja tulee
332 lisätä kasvattamatta ryhmäkokoja. Sosiaalisen liikkuvuuden kannalta on tärkeää, että kaikki
333 lapset osallistuvat riittävästi varhaiskasvatukseen ennen koulun aloittamista. Osa-aikaisen

334 päivähoidon pitäisi olla realistinen vaihtoehto, mikä edellyttää päivähoitopalveluiden
335 kehittämistä joustavammiksi.

336

337 Perusasteen ja toisen asteen koulutuksen on annettava riittävät sivistykselliset valmiudet ja
338 yhdenvertaiset mahdollisuudet korkeakouluopintoihin hakeutumiseen: jokainen oppija on
339 nähtävä mahdollisena korkeakouluopiskelijana. Jokaisen suomalaisen on tärkeää suorittaa
340 vähintään toisen asteen tutkinto. Pakolaisten ja maahanmuuttajien integroitumista
341 yhteiskuntaan on tuettava tarjoamalla heille riittävät kouluttautumismahdollisuudet ja
342 edistettävä aiemmin hankitun osaamisen ja koulutuksen tunnustamista.

343

344 On tärkeää, että nuori saa koko koulutuspolkunsa ajan riittävästi ohjausta harkittujen ja
345 informoitujen valintojen tekemiseen. Aliedustettujen ryhmien koulutukseen osallistumiseen
346 pitää kiinnittää erityistä huomiota. Normatiiviset sukupuolikäsitykset eivät saa rajoittaa
347 koulutukseen tai ammattiin hakeutumista.

348

349 Yliopistoihin tulee päästä ensisijaisesti valintakokeiden, -kurssien tai muiden toisen asteen
350 opintomenestyksestä riippumattomien väylien kautta. Toisen asteen opintomenestystä
351 voidaan kuitenkin käyttää valintatekijänä sellaisilla aloilla, joille se erityisesti sopii. Tällöinkin
352 yliopistojen on varattava merkittävä osa sisäänottokiintiöstään opintomenestyksestä
353 riippumattomien väylien kautta tuleville opiskelijoille sekä painotettava opiskelijavalinnassaan
354 soveltuvuutta ja motivaatiota. Arviointi tulee toteuttaa ammattimaisesti, läpinäkyvästi ja
355 tasapuolisesti koulutusalan erityispiirteet huomioiden. Samojen alojen pääsykokeet tulee
356 toteuttaa valtakunnallisina yhteishakuina mahdollisuuksien mukaan. Järjestelmän on oltava
357 sellainen, ettei valmennuskursseille ole tarvetta. Avoin yliopisto tunnustetaan väylänä niille
358 hakijoille, joilla ei ole yleistä korkeakoulukelpoisuutta. Avoimen yliopiston tarkoitus ei ole
359 toimia maksullisena väylänä valintajärjestelmän kiertämiseen. Ensikertalaiskiintiöt eivät ole
360 hyvä keino jouduttaa korkeakoulutukseen pääsyä.

361

362 Korkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitosten tulee tehdä tiivistä yhteistyötä, jotta
363 korkeakouluopintoihin voi saada kosketuksen jo toisen asteen opintojen aikana. Yhteistyötä
364 kaukana toisistaan sijaitsevien oppilaitosten välille voidaan rakentaa esimerkiksi sähköisiä
365 työkaluja hyödyntäen. Yhteistyön on oltava toisen asteen kannalta mahdollisimman
366 yhdenvertaista alueellisesti ja jokaisessa toisen asteen oppilaitoksessa tulee voida suorittaa
367 maksuttomasti korkeakouluopintoja.

368

369 Vaikuttamistavoitteita:

- 370 • Kaikilla lapsilla on oltava subjektiivinen oikeus maksuttomaan varhaiskasvatukseen.
- 371 • Koulutuksellisen yhdenvertaisuuden edistämiseksi on laadittava kansallinen
- 372 toimenpideohjelma.

- 373 • Toisen asteen ja korkea-asteen tutkinnon suorittavien pakolaisten ja
374 maahanmuuttajien määrän tulee kasvaa, ja jo suoritettut tutkinnot tulee tunnustaa
375 soveltuvien osin.
- 376 • Pakolaisille ja turvapaikanhakijoille tulee tehdä osaamiskartoitus mahdollisimman pian
377 maahansaapumisen jälkeen.
- 378 • Kuntien tulee tarjota tarpeeksi valmistavaa koulutusta ja tukea opintopolun
379 nivelvaiheessa, jotta kaikilla halukkailla olisi paremmat mahdollisuudet hakeutua
380 korkeakoulutukseen.
- 381 • Kansainvälisillä opiskelijoilla tulee olla pääsy luotettavaan, saavutettavaan ja
382 yhdenvertaiseen peruspalveluihin.
- 383 • Toisen asteen opiskelijoille tulee tarjota mahdollisuus suorittaa yliopistokursseja
384 ennakkoon esimerkiksi digitaalisia verkko-oppimisalustoja hyödyntäen.
- 385 • Kaikelle korkeakoulutukselle tutkinnosta yksittäiseen kurssiin on määriteltävä selkeät,
386 läpinäkyvät ja yksiselitteiset osaamistavoitteet.
- 387 • Uudelleen kouluttautumismahdollisuuksia tulee lisätä työurien aikana
- 388 • Yliopistoihin tulee jatkossakin olla mahdollisuus päästä toisen asteen
389 opintomenestyksestä riippumatta.
- 390

391 **Opiskelijakeskeinen oppiminen ja opiskelukyky**

392 Opiskelijakeskeisen oppimisen periaatteisiin kuuluu opiskelijan valinnanvapaus ja vastuu
393 omasta oppimisestaan, osallistumisestaan ja opintopolun suunnittelusta. Arvosanojen
394 ja opintopisteiden tavoittelun sijaan opiskelijoiden motivaatio syntyy yhteistyöstä,
395 vastuusta sekä korkealaatuisesta ja ajankohtaisesta opetuksesta. Akateemisen
396 henkilökunnan roolissa korostuu opiskelijan oppimisen ohjaaminen ja valintojen tukeminen.

397

398 Opiskelijakeskeisyys tulisi huomioida tutkintorakenteissa, oppimisympäristöissä,
399 arvioinneissa, osaamistavoitteissa ja opetussuunnitelmissa. Oppimisympäristöjen tulee olla
400 esteettömiä. Opetuksessa tulee huomioida opiskelijoiden erilaiset pohjatiedot,
401 tarpeet, kiinnostuksen kohteet sekä erilaiset opiskelun tavat. Opetuksessa tulisi käyttää
402 monipuolisesti erilaisia opetusteknologioita niiden olematta kuitenkaan itseisarvo.

403

404 Yliopistokoulutuksen osaamistavoitteet on määriteltävä tutkinto-, kokonaisuus- ja
405 kurssitasolla. Opiskelijan aiemmin korkeakoulutuksessa ja sen ulkopuolella hankkima
406 osaaminen on tunnustettava opinnoissa koulutuksen osaamistavoitteiden mukaisesti.

407

408 Opetuksen kehittämiseen tulisi panostaa korkeakouluissa tarjoamalla opetushenkilökunnalle
409 tarvittavat resurssit, pedagogista koulutusta sekä tukea opiskelijakeskeisen pedagogiikan
410 käyttöönottoon ja sen kehittämiseen. Pedagogiseen koulutukseen tulee sisältyä keinoja
411 huomioida erilaiset oppijat opetuksessa. Henkilökuntaa tulisi tukea myös monipuolisten,
412 digitaalisten opetustyökalujen käyttöönotossa sekä vieraalla kielellä toteutettavan

413 monikulttuuriselle ryhmälle suunnatun opetuksen suunnittelussa. Tarkoituksenmukainen
414 opetusteknologia mahdollistaa joustavan oppimisympäristön sekä monipuoliset opetus- ja
415 arviointimenetelmät. Ansiokkaasta opetuksesta pitäisi palkita korkeakoulujen sisäisissä
416 palkitsemisjärjestelmissä.

417

418 Jokainen korkeakoulusta valmistuva on opinnoissaan harjaantunut toimimaan
419 kansainvälisessä, monikulttuurisessa toimintaympäristössä sekä ymmärtämään globaaleja
420 kehityskysymyksiä oman opintoalansa näkökulmasta. Liikkuvuusjakso ei ole edellytys
421 kansainvälistymiselle - kotikansainvälistymisen periaate tuo globaalit ilmiöt ja
422 monikulttuurisuutta tukevat opetusmetodit jokaiseen tutkintoon. Vieraiden kielten
423 opetukseen on panostettava ja yliopistojen on tarjottava kattavasti vieraiden kielten kursseja.
424 Vaihdossa suoritettut opinnot tulee lukea hyväksi tutkintoon.

425

426 Korkeakoulujen laadunarvioinneissa on otettava huomioon opetuksen laatu,
427 opiskelijälähtöisyys, opiskelijoiden hyvinvointi, oppimistulokset, kansainvälisyys ja laadullinen
428 työllistyminen. Korkeakoulujen palautejärjestelmien on oltava kansallisesti vertailukelpoiset,
429 joiden pohjalta ne kehittävät toimintaansa pitkäjänteisesti. Opiskelijoiden tulee voida
430 osallistua opetuksen kehittämiseen kaikissa sen vaiheissa. Opiskelijoiden tulee sekä antaa että
431 saada palautetta opinnoistaan säännöllisesti, ja palaute on käsiteltävä asiallisesti.

432

433 Opiskelukyky on opiskelijan työkykyä. Se vaikuttaa opintojen sujumiseen, tuloksiin sekä
434 opiskelijan ja yhteisön hyvinvointiin. Korkeakoulujen tulee edistää opiskelukykyä sen kaikilla
435 osa-alueilla: opetus ja ohjaus, opiskelutaidot, opiskeluympäristö sekä terveys ja voimavarat.

436

437 Opiskelijoiden tuen kehittäminen on yliopistonkin edun mukaista. Opiskelijoille on oltava
438 tarjolla runsaasti tukea ja ohjausta opintojen, uran ja elämänsä suunnitteluun kaikilla
439 koulutusasteilla. Korkeakoulujen tulee panostaa kaikkien uusien opiskelijoiden integroimiseen
440 korkeakouluyhteisöön. Opiskelijoille esitellään korkeakoulun tarjoamat tukipalvelut, joita on
441 oltava tarjolla laajasti opintojen loppuun asti. Tukipalveluiden tarjonnassa huomioidaan
442 opiskelijoiden erilaiset taustat. Tukea on oltava tarjolla yliopiston virallisilla kielillä sekä
443 englanniksi.

444

445 Opiskelijoiden tulee saada yliopistolta tukea löytääkseen itselleen parhaat oppimistavat ja -
446 tekniikat. Erityisesti opintojen alussa on myös rohkaistava kriittiseen ajatteluun ja
447 ongelmanratkaisutaitojen kehittämiseen. Saamansa tuen avulla opiskelijat pystyvät
448 määrittelemään ja sanallistamaan osaamisensa sekä oppimaan joustavasti uutta. Ohjauksen
449 avulla tuetaan elinikäisen oppimisen edellytysten kehittymistä.

450

451 Vaikuttamistavoitteita

- 452 • Yliopistot tarjoavat ohjauspalveluja kansainvälistymisjakson suunnitteluun ja
453 toteuttamiseen.

- 454 • Korkeakoulujen tulee suunnitella tiloihinsa monipuolisia oppimisympäristöjä erilaisiin
455 käyttötarkoituksiin.
- 456 • Laadukkaasta opetuksesta pitää palkita yliopistojen sisäisissä
457 palkitsemisjärjestelmissä.
- 458 • Pedagoginen osaaminen tulee ottaa rekrytointikriteeriksi tutkimus- ja
459 opetushenkilökunnalle.
- 460 • Vaihtoon lähtöä tulee tukea taloudellisesti ja vaihdossa suoritettujen opintojen hyväksi
461 lukemisen tulee olla sujuvaa.
- 462 • Opintopsykologin vastaanotolle tulee päästä viimeistään kuukauden sisällä
463 ajanvarauksesta.
- 464 • Opintopsykologien on tiivistettävä yhteistyötä YTHS:n kanssa.
- 465 • Kaikki uudet opiskelijat osallistuvat yliopisto-opiskeluun valmentavalle kurssille. Myös
466 opettajia koulutetaan huomioimaan yksilölliset opiskelun tavat.
- 467 • Korkeakoulujen tulee rakentaa valtakunnallinen verkkopohjainen hyvinvointi- ja
468 elämäntaito-ohjelma tukemaan opiskelijoita heidän opinnoissaan ja arjessaan.
- 469 • Jokaiselle opiskelijalle on osoitettava ohjaava opettaja tai koulutettu opinto-ohjaaja,
470 jonka kanssa opiskelujen etenemistä seurataan vähintään kerran vuodessa ja
471 tavoitteita tarkistetaan tarvittaessa. Ohjausta on tarjottava myös englanniksi. Ohjaavan
472 opettajan toteuttama ohjaus sisältyy työaikaan.
- 473 • Tutkintojen osaamistavoitteissa mainitaan kansainvälisyystaidot ja
474 kotikansainvälistyminen on yksi tutkinnonsuunnittelua ohjaavista periaatteista.
- 475 • Yliopistopedagogisten opintojen ja henkilöstökoulutuksen tulee tukea akateemista
476 henkilökuntaa ohjausosaamisen kehittämisessä.

477 Korkeakoulujärjestelmä ja tutkinnot

478 Suomalaista korkeakoulujärjestelmää on kehitettävä kokonaisuutena. Tiivistä yhteistyötä
479 pitää tehdä niin yliopistojen kesken kuin yhdessä ammattikorkeakoulusektorinkin kanssa, ja
480 opiskelijan on voitava liikkua korkeakoulujen välillä sujuvasti. Korkeakoulujärjestelmän tulee
481 muodostua yliopistoista ja ammattikorkeakouluista, jotka eroavat sekä lakisääteisten
482 tehtäviensä että oman strategian ja profiilinsa kautta. Korkeakoulujen tulee kuulua yliopisto-
483 tai ammattikorkeakoululain määrittelemän julkisen sääntelyn piiriin, ja ne voivat muodostaa
484 erilaisia yhteenliittymiä.

485

486 Suomalaisen korkeakoulutuksen laadun on oltava korkea kaikkialla, ja opetuksen tulee
487 perustua ajantasaiseen tutkimustietoon. Jokaisen korkeakouluyksikön on tarjottava riittävän
488 laaja valikoima opintoja. Korkeakoulujen tulee tehdä aitoa yhteistyötä yli rajojen ja tarjota
489 kansainvälisiä opintokokonaisuuksia. Korkeakouluverkon rakenteellisen kehittämisen on
490 tapahduttava vuorovaikutuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön, yliopistojen, opiskelijoiden
491 ja tarpeellisten sidosryhmien kesken. Korkeakouluverkon kehittämisen keskiössä ovat
492 koulutuksen ja tutkimuksen laatu ja saavutettavuus. Korkeakoulujen alueellisessa
493 sijoittumisessa huomioidaan korkeakoulujen erilaiset profiilit ja alueiden osaamistarpeet.

494

495 Suomalaiset korkeakoulut menestyvät kansainvälistymällä. Kansainvälistymisen kannalta on
496 tärkeää, että korkeakouluihin tulee opiskelijoita kaikkialta maailmasta. Kansainvälisille
497 opiskelijoille tulee myöntää kerralla oleskelulupa koko tutkinnon suorittamisen ajaksi.
498 Korkeakoulujen on tarjottava eurooppalaisen viitekehityksen mukaisia tutkintoja liikkuvuuden
499 helpottamiseksi. Opiskelijan on voitava siirtyä korkeakoulusta toiseen kaikkialla Suomessa ja
500 Euroopassa. EU:ssa edistetään sivistyksen ja akateemisen vapauden arvoa sekä toimivaa
501 liikkuvuutta ja opiskelijoiden yhteistyötä yli rajojen. Eurooppalaisen koulutuksen
502 kehittämisen tulee olla opiskelijalähtöistä, ja koulutuksen tulee olla saavutettavaa
503 aliedustetuille ryhmille ympäri Euroopan. Lisäksi Euroopan tasolla kehitetään rakenteita,
504 jotka kannustavat opiskelijoita siirtymään myös eurooppalaisen korkeakoulualan
505 ulkopuolelle.

506

507 Liikkuvuuteen suomalaisen korkeakoulujärjestelmän sisällä on kannustettava. Alan
508 vaihtamisen tutkintoasteiden nivelvaiheissa pitää olla mahdollista yliopistojen sisällä ja niiden
509 välillä, kuitenkin alojen erityispiirteet huomioiden. Jokaisella yliopistoon hyväksytyllä
510 opiskelijalla on kuitenkin oltava oikeus suorittaa ylempi korkeakoulututkinto. Korkeakouluja
511 kannustetaan kehittämään kandidaatintutkintoja laaja-alaisiksi kuitenkin alojen erityispiirteet
512 huomioiden. Laaja-alaisen kandidaatintutkintojen tulee perustua tarkoituksenmukaisiin
513 tieteenalayhdistelmiin ja kandi-maisteri -siirtymä ei saa muodostua joustavan etenemisen
514 esteeksi. Korkeakoulutuksen on huomioitava nopeasti muuttuvat osaamistarpeet ja tarjottava
515 kanavia elinikäiseen oppimiseen.

516

517 Korkeakoulutusta kehitetään purkamalla alojen välisiä raja-aitoja. Tutkinnoilla tulee olla
518 selkeät osaamistavoitteet, jotka näkyvät sekä tutkinto- että opintojaksotasolla.
519 Sivuainekokonaisuuksia tulee voida vapaasti valita oman ja muiden yliopistojen tarjonnasta,
520 alakohtaiset erityispiirteet huomioiden. Alan vaihtamisen pitäisi olla sujuvaa ja tapahtua
521 korkeakoulujen sisäisillä siirtymillä niin, etteivät siirto-opiskelijat vie uusien opiskelijoiden
522 koulutuspaikkoja. Korkeakouluissa onkin vakiinnutettava käytännöt siirto-opiskelijoiden
523 hyväksymiseen eri tutkinto-ohjelmiin. Siirto-opiskelijoita tulee kohdella tasapuolisesti ja
524 heidän opinto-ohjauksestaan pitää huolta.

525

526 Koulutusmäärät on määriteltävä valtakunnallisesti yhteistyössä korkeakoulujen ja valtion
527 välillä yhteiskunnan tarpeet huomioiden, samalla huolehtien opetuksen korkeatasoisuudesta.
528 Osaamistavoitteita määriteltäessä tulee kuulla työelämän ja muiden relevanttien
529 sidosryhmien edustajia. Koulutusta on tarjottava riittävän laajasti suomeksi, ruotsiksi ja
530 englanniksi.

531

532 Koulutuksen tulee olla maksutonta kaikille. EU-Eta-alueen ulkopuolisten opiskelijoiden
533 lukuvuosimaksujen vaikutuksista yliopistojen kansainvälisyydelle, taloudelle ja
534 yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tulee seurata aktiivisesti. Opiskelijat ovat keskenään
535 yhdenvertaisessa asemassa opetuksen ja palveluiden suhteen siitä huolimatta, että osa

536 maksaa lukuvuosimaksuja: ohituskaistoja esimerkiksi kiintiöpaikkoina kursseille tai opiskelija-
537 asumiseen ei synny.

538

539 Apurahajärjestelmän tulee ottaa huomioon hakijan sosioekonominen tausta, sen on oltava
540 kattava, ennustettava ja läpinäkyvä, eikä sen rahoittamiseen saa käyttää
541 kehitysyhteistyövaroja eikä yliopistojen perusrahoitusta. Apurahojen myöntöperusteet sekä
542 lukuvuosimaksujen suuruus ovat hakijoiden tiedossa jo hakuvaiheessa eivätkä perusteet tai
543 maksujen suuruus muutu opintojen aikana.

544

545 Maksullisten erikoistumis- ja täydennyskoulutuksen yleistyessä varmistetaan, että maksuton
546 tutkinto on edelleen riittävä työelämässä eikä yksilön tarvitse ostaa osaamista
547 työllistyäkseen. Koulutusvienti ei vie resursseja maksuttomalta tutkintokoulutukselta vaan
548 tuo niitä lisää. Koulutusvientiä tehdään vastuullisesti ja eettisesti, ja sen toteuttamiseen
549 laaditaan valtakunnalliset periaatteet.

550

551 Vaikuttamistavoitteita:

- 552 • Korkeakoulutus- ja tiedepolitiikkaa ohjaamaan on kehitettävä pitkän aikavälin visio
553 parlamentaarisella kokoonpanolla, johon osallistetaan koulutus- ja tiedeyhteisöä.
- 554 • Suomen tulee saavuttaa Bolognan prosessin tavoitteet. Tutkinnot ja
555 opintokokonaisuudet tulee tunnustaa ympäri Euroopan.
- 556 • Yliopisto-opiskelijoiden on voitava vapaasti valita sivuaine haluamastaan
557 korkeakoulusta. Tämä voidaan toteuttaa laajentamalla esimerkiksi JOO-
558 opintojärjestelmää.
- 559 • Yliopistojen välistä yhteistyötä tiivistetään kehittämällä kansallisia alakohtaisia
560 opintokokonaisuuksia.
- 561 • Suomeen on rakennettava korkeakoulujen yhteinen, kansallinen verkko-
562 opiskelualusta, joka ajasta ja paikasta riippumattoman opiskelun lisäksi kannustaa
563 korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön.
- 564 • Kandidaatintutkinnon tulee tarjota laajat valmiudet siirtyä toiselle alalle
565 maisteritutkintoa suorittamaan. Alojen erityispiirteet on kuitenkin huomioitava.
- 566 • Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden tulee voida jatkaa opintojaan Suomessa.
567 Turvapaikanhakijoiden mahdollisuuksia hakeutua korkeakoulutukseen tulee tukea
568 esimerkiksi hakemiseen valmistavia siltaopintoja ja -kurseja tarjoamalla.
- 569 • Käyttöön otettavien lukukausimaksujen vaikutuksia tulee arvioida kriittisesti vähintään
570 kahden vuoden välein. Lukukausimaksuista luovutaan ensi kädessä.
- 571 • Kansainvälisille opiskelijoille myönnetään viisumi koko opiskeluajaksi.

572

573

574

Ylioppilas

Opiskelijan järkevä toimeentulo

Suomessa opiskelijoihin panostaminen pitää nähdä yhteiskunnan investointina tulevaisuuteen. Yhteiskunnan tuki tarjoaa jokaiselle yhdenvertaisen mahdollisuuden opiskella sosioekonomisesta taustasta ja asuinpaikasta riippumatta. Suomen tulee siirtyä perustuloon. Ennen perustulojärjestelmään siirtymistä on varmistettava, että päätoimisen opiskelun aikainen toimeentulo on turvattu riittävällä opintotuella, joka sisältää välttämättömän toimeentulon kannalta riittävän opintorahaosuuden, kohdentuu tasaisesti opiskeluajalle ja kohtelee eri oppialoilla opiskelevia yhdenvertaisesti.

Opintotuki on opiskelijan sosiaaliturvaa ja sen hallinnointi kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön vastuulle. Opintotukijärjestelmän on oltava selkeä, johdonmukainen ja ennakoitavissa. Järjestelmän tulee mahdollistaa kohtuullinen työssäkäynti siten parantaen opiskelijoiden toimeentuloa ja valmistumisen jälkeistä työllistymistä. Opintotukijärjestelmä tukee osaltaan myös kansainvälistä liikkuvuutta. Opintotuen elementtien on seurattava yleistä kustannustason nousua, ja opintotuen kehittämisen painopisteen on oltava täysipäiväisen opiskelun mahdollistamisessa.

Opintotuki on tärkeää sovittaa yhteen muiden etuuksien kanssa niin, että se huomioi joustavasti erilaiset elämäntilanteet toimeentulon vaarantumatta tai heikkenemättä. Perheellisten opiskelijoiden opintorahassa on oltava huoltajakorotus. Sairauslomalla olevan opiskelijan on voitava opiskella osa-aikaisesti siten, että toimeentulo on turvattu. Korkeakouluopintoihin tarkoitettua opintotukea tulee myöntää Suomessa opiskeltaessa vain yliopistolain 1 §:ssä mainituissa yliopistoissa ja toimiluvan saaneissa ammattikorkeakouluissa suoritettaviin korkeakouluopintoihin sekä opintolainan valtioneuvoston valtiontakausta Maanpuolustuskorkeakoulussa suoritettaviin opintoihin.

Opiskelijoiden asumisen tuessa on tärkeintä, että tuen taso vastaa reaalisia asumiskustannuksia. Opiskelijoiden asumista pitää tukea ympärivuotisella, yksilökohtaisella asumisen tukijärjestelmällä, joka sopii ongelmitta yhteen opiskelijoiden muiden sosiaalietuuksien kanssa. Asumisen tukimuodon tulee sallia kohtuulliset tulot ja reagoida joustavasti vaihteleviin tuloihin.

Opintolainan rooli on olla opiskelijoiden keskuudessa tunnettu vapaavalintainen toimeentulon täydentämisen muoto. Opintolainajärjestelmän kehittämisen painopisteen tulee olla riskisuojeiden parantamisessa niin, että ne ovat riittävät antamaan todellisen suojan lainan ottamiselle. Opiskelijoiden on saatava riittävän laajasti ja monipuolisesti tietoa opintolainajärjestelmästä. Nostamatonta opintolainaa ei saa lukea tuloksi toimeentulotuen tarvetta arvioitaessa.

614 Vaikuttamistavoitteita:

- 615 • Opintotuki on siirrettävä opetus- ja kulttuuriministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriön
- 616 hallinnon alaisuuteen.
- 617 • Opintotuen taso on sidottava indeksiin.
- 618 • Perheellisille opiskelijoille on myönnettävä opintorahan huoltajakorotus.
- 619 • Opiskelijat on siirrettävä yleisen asumistuen piiriin. Yleinen asumistuki tulee muuttaa
- 620 yksilökohtaiseksi.
- 621 • Nostamatonta opintolainaa ei tule lukea tuloksi toimeentulotuen tarvetta arvioitaessa.
- 622 • Opintolainahyvityksen ehdoissa tulee opintoaikana huomioida ainoastaan siihen
- 623 tutkintoon käytetty opintoaika, jonka aikana on nostettu opintotukea.
- 624 • Opintolainan korkotasolla on oltava katto.
- 625 • Opiskelijat otetaan mukaan perustulokokeiluun sen laajentamisvaiheessa.
- 626 • Vaatimus opiskella vähintään 20 opintopistettä lukuvuodessa opintorahan saamiseksi
- 627 poistetaan.

628 Opiskelijaruokailu ja ateriatuki

629 Opiskelijaruokailun on oltava mahdollista kaikille opiskelijoille. Opiskelijaruuan on tärkeää olla
630 laadukasta, terveellistä, edullista ja monipuolista sekä kestäväällä tavalla tuotettua, huomioiden
631 myös erityisruokavaliot. Opiskelijaruokailu tukee tärkeällä tavalla myös kansanterveyttä ja
632 kestäväää kehitystä, ja sen tulee kannustaa kasvisruokailuun ja ohjata vähentämään
633 lihansyöntiä sekä ruokahävikkiä.

634
635 Opiskelijaruokailua tuetaan ateriatukijärjestelmällä. Yliopistojen on tiedostettava vastuunsa
636 opiskelijoiden ja henkilökunnan ruokailun järjestämisestä sekä kannettava vastuu omalta
637 osaltaan kustantamalla myös jatkossa opiskelijaravintoloiden investointi- ja laitekustannuksia
638 sekä tilavuokria. Muissa kuin korkeakoulun tiloissa toimiville opiskelijaravintoloille voidaan
639 jatkossakin maksaa ylimääräistä aterialaajennusta, millä korvataan tilojen ja kiinteiden
640 laitteiden kustannuksia. Aterian enimmäishintaa on voitava nostaa ainoastaan, jos myös
641 ateriatuen tasoa nostetaan.

642

643 Vaikuttamistavoitteita:

- 644 • Aterian enimmäishinnan nosto on sidottava samanaikaiseen ateriatuen nostoon.
- 645 Ateriatuen tasoa on korotettava.
- 646 • Opiskelijaruokaloitten on tarjottava laadukasta ja ravintopitoista kasvis- ja vegaanista
- 647 ruokaa.
- 648 • Opiskelijat tietävät ruoan alkuperän ja ruoan ravintoarvotiedot ovat helposti saatavissa.
- 649 Opiskelijaravintolat painottavat raaka-aineiden hankinnassa ekologisuutta.

650

Laadukasta ja kohtuuhintaista opiskelija-asumista

651

Opiskelijoilla on oltava oikeus kohtuuhintaiseen asumiseen. Kohtuuhintaisten asuntojen rakentaminen kaikille edellyttää riittävästi yhteiskunnan tuotantotukia.

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

Opiskelija-asuntojen riittävä tarjonta vähentää kasvukeskusten asuntopulaa sekä helpottaa muiden vähävaraisten asuntotilannetta. Valtion tulee myöntää riittävästi tukea uusien opiskelija-asuntojen rakentamiseen sekä peruskorjaamiseen, jotta asuminen on edullista ja laadukasta. Kuntien tulee varmistaa riittävä tonttitarjonta tuetulle opiskelija-asuntotuotannolle luovuttamalla tontteja opiskelija-asuntojen rakennuttajayhteisöille ja kaavoittamalla maata opiskelija-asuntorakentamiseen. Valtion tulee edistää tonttitarjontaa luovuttamalla omia suojelurajoitteista vapaita maitaan edullisesti opiskelija-asuntoyhteisöille. Käyttötarkoituksen muutosten säätelyä lievitetään, jotta tyhjillään oleviin tiloihin voidaan sijoittaa pysyvää tai väliaikaista opiskelija-asumista.

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

Opiskelija-asuntoja rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota laatuun, saavutettavuuteen, esteettömyyteen, ympäristöystävällisyyteen, viihtyvyyteen sekä yhteisöllisyyden tukemiseen. Rakentamisessa ja ylläpidossa on kiinnitettävä erityistä huomiota niiden terveellisyyteen esimerkiksi sisäilman laadun osalta. Opiskelija-asunnoista on oltava hyvät julkisen ja kevyen liikenteen yhteydet opiskelupaikkakunnan keskusta ja kampuksille. Korkeakoulut, opiskelija-asuntoyhteisöt ja kaupungit vastaavat yhdessä kansainvälisten opiskelijoiden asuttamisesta. Korkeakoulujen on kannettava vastuunsa kansainvälisten opiskelijoiden asumisen kustannuksista. Korkeakoulujen tulee kantaa vastuu myös väliaikaisesta tilapäismajoituksesta. Kansainvälisten opiskelijoiden ja työntekijöiden integroitumista yhteisöön tulee edistää lisäämällä asumista suomalaisten kanssa samoissa taloissa ja samoilla asuinalueilla.

676

677

678

679

680

681

Opiskelija-asuntojen vuokratason tulee pysyä markkinahintoja alhaisempana paitsi valtion tuotantotukien, myös joustavampien kaavoitus- ja autopaikkainormien sekä asunnon minimikokosäätelyn poistamisen ansiosta. Vuokra- ja omistusasumisen tulee olla yhtä houkuttelevia vaihtoehtoja ja ihmisten voida valita asumismuotonsa omien mieltymystensä mukaan.

682

Vaikuttamistavoitteita:

683

684

685

686

687

688

689

- Ympäristöministeriön tulee ennakoida uusien opiskelija-asuntojen tuotantotarvetta teettämällä opiskelija-asumisselvitys säännöllisesti.
- Uusien opiskelija-asuntojen tuotantotavoitteen saavuttamiseksi tulee aloittaa ohjelma nuoriso- ja opiskelija-asumisen kehittämiseksi.
- Valtion tulee varmistaa riittävä tonttitarjonta asettamalla kasvukeskusten MAL-sopimukseen erillinen kiintiö pitkällä korkotukilainalla tuettujen opiskelija-asuntojen vuosituotannolle.

- 690 • Opiskelija-asuntojen osalta 40-vuotisen korkotukilainan omavastuukorko tulee alentaa
691 1 %:n tasolle.
- 692 • Opiskelija -asuminen tulee pitää erityisryhmien investointiavustusten piirissä ja
693 investointiavustusprosentti korottaa 20 %:iin.
- 694 • Opiskelija-asumisen uudistuotannon tuotantotuet tulee ensisijaisesti kohdistaa
695 alueille, joilla opiskelijoiden asuntotilanne on kaikkein heikoin.
- 696 • Opiskelija-asuntokohteilla tulee olla oikeus samoihin suhdanneluonteisiin avustuksiin
697 kuin muillakin asuntokohteilla.
- 698 • Opiskelija-asuminen tulisi huomioida jo kaavassa ja kaavoittaa yksinkertaiseksi sekä
699 vapauttaa julkisivumateriaalien ja kadunvarsiliiketilojen vaatimuksista.
- 700 • Opiskelija-asuminen on vapautettava autopaikkanormista.
- 701 • Väestönsuojien rakentamisvelvoitteista tulee luopua opiskelija-asumisessa.
- 702 • Luovia asuntoratkaisuja voidaan edistää poistamalla asuntojen minimikokosääntely
703 tuetuilta asunnoilta.
- 704 • Korkeakoulujen tulee vastata lukukausien epätasaisesta vaihto-opiskelijamäärästä
705 johtuvasta opiskelija-asuntojen tyhjäkäytöstä.
- 706 • Tilojen käyttötarkoitusta säätäviä normeja sekä yhteistyötä rakennusalan toimijoiden
707 välillä tulee kehittää siten, että tyhjiä tiloja voidaan joustavasti muuttaa esimerkiksi
708 yrityskäytöstä opiskelija-asumiseen.
- 709 • Lukukausimaksujen maksaminen ei saa vaikuttaa opiskelija-asuntojen asukasvalintaan,
710 vaan kaikkia opiskelijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti.

711 Opiskeluterveydenhuolto ja YTHS

712 Terveydenhuoltojärjestelmä ja riittävästi resursoitujen terveyden- ja sairaanhoidon palvelut
713 tukevat hyvinvointia sekä ylläpitävät työ- ja opiskelukykyä. Terveydenhuoltojärjestelmä tasaa
714 väestöryhmien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja sekä toimii tiiviissä yhteistyössä
715 sosiaalipalvelujen kanssa. Terveydenhuollon resurssit on suunnattava ongelmien
716 ennaltaehkäisyyn ja matalan kynnyksen palveluihin. Liikunnan merkitys terveyden edistäjänä
717 on huomioitava ja liikuntamahdollisuuksien oltava kaikkien saavutettavissa.
718 Terveydenhuollossa pitää hyödyntää digitalisaation sekä omahoidon tarjoamia
719 mahdollisuuksia.

720

721 Terveydenhuoltojärjestelmän tulee pohjautua elämäntapaajatteluun. Palvelut on
722 suunniteltava ja toteutettava pääsääntöisesti ikäryhmittäin, jolloin kerrytetään vahvaa
723 osaamista ikäkaudelle tyypillisistä terveysongelmista. Elämäntapaajattelu edistää yksilöiden
724 sekä väestöryhmien kokonaisvaltaista palvelutarpeiden huomiointia. Keskeinen osa
725 elämäntapaajattelua ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut.

726

727 Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden ja
728 hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen. Opiskeluterveydenhuollon on oltava enemmän
729 kuin pelkkä opiskelijan terveydenhoito – se on yhteisöterveyteen ja ennaltaehkäisyyn

730 panostava toiminnallinen ja lainsäädännöllinen kokonaisuus, jonka osana tarjotaan
731 opiskelijoille perustason terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Erityisen tärkeitä kokonaisuuksia
732 opiskeluterveydenhuollossa ovat toimivat mielenterveyden, seksuaali- ja
733 lisääntymisterveyden sekä suun terveyden palvelut. Terveysneuvonta ja -tarkastukset on
734 järjestettävä myös nuorille opiskeluterveydenhuollon ulkopuolella. Kaikkien perustutkinto-
735 opiskelijoiden tulee olla oikeutettuja opiskeluterveydenhuollon palveluihin. Korkeakoulujen
736 tulee järjestää kaikille jatko-opiskeleville henkilöille heidän terveystarpeitaan vastaava
737 työterveydenhuolto, joka on riittävästi resursoitu. Palveluketjut opiskeluterveydenhuollon,
738 sosiaalitoimen ja julkisen terveydenhuollon välillä ovat sujuvia ja selkeitä. Potilastietojen
739 siirtyminen eri toimijoiden välillä on vaivatonta.

740
741 Kaikkien korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoiden ja ylioppilaskuntaan kuuluvien
742 kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuolto tulee järjestää Ylioppilaiden
743 terveydenhoitosäätiön (YTHS) kautta, jonka on oltava osa julkisrahoitteista
744 terveydenhuoltojärjestelmää. Opiskelijat osallistuvat sekä YTHS:n päätöksentekoon että
745 rahoitukseen lakisääteisen ja ylioppilas- tai opiskelijakunnan keräämän pakollisen ja
746 kohtuullisen terveydenhoitomaksun kautta. YTHS:n rahoituksen on oltava ennakoitavissa ja
747 perustuttava pitkäjänteisiin sopimuksiin. Opiskelijoille on tarjottava toimivat ja samantasoiset
748 terveyspalvelut riippumatta asuin- tai opiskelupaikasta.

749
750 YTHS:n ja muiden julkisrahoitteista terveydenhuoltoa toteuttavien tahojen tulee tarjota
751 palveluita sekä tiedottaa niistä suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. YTHS:n henkilökuntaa tulee
752 kouluttaa säännöllisesti, ja heillä tulee olla osaamista myös yhdenvertaisuusasioissa. YTHS:n
753 tulee tarjota matalan kynnyksen palveluita esimerkiksi kampuksilla. YTHS:n tulee olla
754 digitalisaation edelläkävijä ja panostaa yhteisöterveyteen ja oppilaitosyhteistyöhön. YTHS
755 tarjoaa korkeakouluopiskelijoille laadukkaan palvelukokonaisuuden, joka sisältää
756 yleisterveyden, suun terveyden sekä mielenterveyden palvelut.

757 Vaikuttamistavoitteita:

- 758 • Kaikkien korkeakoulujen perustutkinto-opiskelijoiden ja ylioppilaskuntaan kuuluvien
759 kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden opiskeluterveydenhuolto tulee järjestää
760 Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön (YTHS) kautta.
- 761 • YTHS:n on oltava osa julkisrahoitteista terveydenhuoltojärjestelmää ja sen riittävä
762 rahoitus tulee turvata tulevaisuudessa.
- 763 • YTHS:n on oltava edelläkävijä digitaalisissa terveyspalveluissa, omahoidossa
764 molemmilla kotimaisilla kielillä ja englanniksi sekä uusien matalan kynnyksen
765 kampusvastaanottojen muodossa.
- 766 • Toisen asteen opiskelijat on siirrettävä kouluterveydenhuollon lainsäädännölliselle ja
767 toiminnalliselle vastuulle.
- 768 • Terveysneuvonta ja terveystarkastukset on järjestettävä myös
769 opiskeluterveydenhuollon ulkopuolelle jääville nuorille.

- 770
- 771
- 772
- 773
- 774
- 775
- 776
- Korkeakoulut järjestävät kaikille jatko-opiskeleville henkilöille heidän terveystarpeitaan vastaavan työterveydenhuollon, joka on riittävästi resursoitu.
  - Opiskeluterveydenhuollon ja julkisrahoitteisen terveydenhuollon tulee tarjota maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille.
  - Korkeakoulupaikkakunnilla julkisrahoitteisen terveydenhuoltojärjestelmän piirissä toteutettavat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut tulee saada suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.